

هربرت مارکوزه متفکر و فیلسوف برجسته آلمانی

هربرت مارکوزه متفکر آلمانی در 19 ژوئیه 1898م در یک خانواده اشرافی در برلین آلمان به دنیا آمد. وی پس از طی تحصیلات متوسط، در دانشگاه برلین و فرانکفورت به تحصیل فلسفه پرداخت...

هربرت مارکوزه متفکر آلمانی در 19 ژوئیه 1898م در یک خانواده اشرافی در برلین آلمان به دنیا آمد. وی پس از طی تحصیلات متوسط، در دانشگاه برلین و فرانکفورت به تحصیل فلسفه پرداخت و از فیلسوفانی هم‌چون مارتین هایدگر بهره برد. مارکوزه پس از چندی، به اتفاق تعدادی از هم‌فکران، مؤسسه پژوهش اجتماعی به نام مکتب فرانکفورت را پایه‌گذاری کرد و زمانی که تحت فشار آلمان نازی مجبور به ترک وطن و مهاجرت به آمریکا شد، این انیستیتو را به آن کشور منتقل نمود. وی در طی سالیان حضور در آمریکا به تدریس در دانشگاه‌های آن کشور مشغول شد و به انتشار افکار خود ادامه داد. وی در زمینه اجتماعی بر این باور بود که انسان باید از هرگونه قید و بندی آزاد باشد. مارکوزه در این راستا، مردم را به انقلاب‌های غریزه‌ها دعوت می‌نمود که این گونه عقاید اجتماعی و سیاسی و اقتصادی، توجه محافل و جوانان در اروپای غربی و آمریکا را به خود جلب کرد. وی خود را منتقد جوامع صنعتی پیشرفته و افشاگر ضعف‌ها و عوارض مدنیّت امروزی می‌دانست. مارکوزه اگرچه یک مارکسیست بود اما مارکسیسم شوروی سابق را خشک و خشن و انعطاف‌ناپذیر می‌دانست. او معتقد بود که انجماد و تعصب در ذات مارکسیسم جای ندارد و باید با واقعیت منطبق گردد. این نظریات، وی را به عنوان یک نئو مارکسیست معرفی کرد، گرچه در مطبوعات شوروی از وی به عنوان پیامبر قلابی نهضت چپ یاد می‌شد. مارکوزه به این مسئله اذعان داشت که وضع و مفهوم پرولتاریا یا طبقه کارگری امروز نسبت به زمان مارکس تفاوت کرده و تجزیه و تحلیل طبقاتی جدیدی از جامعه را ایجاد کرده است. وی با بیان این عقاید و انتشار کتاب‌هایی هم‌چون قهرمان تمدن، انسان تک‌ساختی و ضد انقلاب و قیام، در ردیف فیلسوفانی هم‌چون برتراند راسل و ژان پل سارتر قرار گرفت. هربرت مارکوزه سرانجام در 30 ژوئیه 1979م در 81 سالگی درگذشت.